

Eko klöverfrö

Nr 1 - Mars 2010

Marknad för ekologiskt vallfrö

Nedanför finns information om vilka arter företagen huvudsakligen är intresserade av att lägga ut våren 2010:

Lantmännen Lantbruk (tidigare SW Seed). Götaland och Svealand. Alla arter efterfrågas. Kontakt Magnus Karlsson, 070-6865433 eller Tore Dahlquist, 070-6247824.

Skånefrö AB. Södra Sverige. Timotej, engelskt rajgräs och vitklöver, kontakt huvudkontoret, 0414-412500 eller Bo Christiansson, 070-6714610.

Svenska Foder AB. Södra, östra och västra Sverige. Engelskt rajgräs, ängssvingel, vitklöver och rödklöver. Kontakt Niklas Ingvarsson, 070-6761802.

Forsbecks AB. Östra och mellersta Sverige. Röd- och vitklöver, eng. rajgräs, timotej och ängssvingel. Kontakt Per-Magnus Johansson, 070-5636262.

Barenbrug. Vitklöver. Kontakt Per Madsen, 0045 29645873.

Etablering av klöverfrö

(Thorsten Rahbek Pedersen, Jordbruksverket)

Utsädesmängd: Rödklöver: 3-5 kg/ha. Vit- och alsikeklöver: 2-4 kg/ha

Störst utsädesmängd används vid insådd i höststråsäd. Utsädesmängden är större i tetraploid rödklöver än i diploid rödklöver. Observera att en hög utsädesmängd inte kan kompensera för en dålig såbädd.

Radavstånd: Röd- vit och alsikeklöver: 12 eller 24 cm radavstånd. Försök har visat att det blir för mycket ogräs vid sådd av klöver på 36 cm radavstånd även om man radhackar.

Skyddsgröda: Vårstråsäd är bra insåningsgrödor. Insådd i höststråsäd och höstraps på våren är möjlig men etableringen är ofta mer osäker än vid etablering i vårstråsäd och kan ge problem med spillplantor. Trindsäd och helsäd med trindsäd ska inte användas som skyddsgrödor för klöver eftersom ärtvivlar ofta äter upp hela insådden.

Så vårstråsäden på 24 cm radavstånd vid etablering av vit- och alsikeklöver. Om man vill gynna insådden är det mycket effektivare att öka radavståndet än att minska utsädesmängd och kvävegiva i skyddsgrödan. 12 cm radavstånd i vårstråsäden är OK vid etablering av rödklöver.

Såtidpunkt och sådjup: Så klöverfröna samtidigt med eller i direkt anslutning till sådden av skyddsgrödan om vårstråsäd, lin eller våraps används som skyddsgröda. Man får sämre etablering, mer ogräs och lägre skörd om man först sår klöverna efter en ogräsharvning. Klöverfrö är "hårda" och behöver mycket fukt för att gro. En ogräsharvning torkar ut jorden och bekämpar inte det ogräs som ställer till problem när klöverna ska sköras.

Så klöverna så tidigt som möjligt på våren om höststråsäd eller höstraps är skyddsgröda.

Optimal sådjup är 1 cm i vit- och alsikeklöver och ca 2 cm i rödklöver.

Etableringsteknik: Det traditionella sättet att etablera klöver på är att först sår vårstråsäden. Därefter välter man och sår klöverfröna vinkelrätt mot eller snett diagonalt mot sårriktningen med en vanlig såmaskin med släpbillar utan fjädertryck.

Den traditionella metoden är fortfarande åtminstone lika bra som alternativen men många föredrar samtidig sådd med hjälp av en frösålåda för att spara en arbetsgång. Använd gärna en frösålåda med slangar/rör som placerar fröna mellan/vid de bakre såbillarna. Det är viktigt att fröna täcks av jord – klöverfrö ska sås och inte drösas ovanpå.

Man bör välta efter sådd av klövern om det inte finns risk för skorpbildning .

Etablering av klöverfrö på karensmark (Tore Dahlquist, SWseed)

Vid omläggning till ekologisk produktion kan ekologiskt utsäde odlas på karensmark. Det krävs att de ekologiska reglerna har följts på fältet minst 12 månader före fröskörd 2011 om fröet ska klassas som ekologiskt utsäde. Vallfröinsådd våren 2010 kan därmed behandlas konventionellt på våren. Efter sista konventionella behandling och senast 15 juni 2010 ska fältet anslutas till kontrollorganisationen och behandlas enligt det ekologiska regelverket.

Dunderladda bin och humlor!

(Thorsten Rahbek Pedersen, Jordbruksverket)

Både i klöverfrö och oljeväxter spelar honungsbin och humlor en stor roll för fröskörden. Pollen och nektar från sälg har stor betydelse för om och hur samhällena av bin och humlor utvecklas. Som frö- och oljeväxtodlare vill man gärna ha starka honungsbisamhällen tidig vår och många vilda humlor som kan jobba när det är för kallt och blåsigt för bina. Det är därför viktigt att gynna, spara och plantera sälg på gården. Speciellt hanplantorna av sälg med gula videkissar har stor betydelse. Hanplantor av sälg och vide

känns lätt igen på våren då videkissarna blir gula och hela trädet eller busken skimrar i gult.

Rödklöverfröodlare bör tidig vår så honungsört på en vändteg eller i ett stråk i mitten av fältet. Utsädesmängden är 1-1,5 kg per 1 000 m² och rekommenderat såddjup är 1-2 cm. Honungsört (som också kallas facelia) har samma krav på såbbädd som vårstråså och kan inte bara drösas på jorden. Honungsörten blommar innan rödklövern och bygger därmed upp bi- och humlesamhällena. Dessutom lockar honungsörten bin och humlor ut i klöverfältet.

Redaktion:

Thorsten Rahbek Pedersen, Jordbruksverket, Alnarp
tfn 040-41 52 82, e-post: thorsten.pedersen@jordbruksverket.se

Gunilla Larsson, Svensk raps
e-post: gunilla.larsson@svenskraps.se

Tore Dahlquist, SW Seed
e-post: tore.dahlquist@swseed.com

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

